

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio de statione solis, ad Jos. X, 12. 13. 14.

**Abicht, Johann Georg
Werchau, Johann Gottfried**

Lipsiae, 1713

§. XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130599)

non apparet. Et cur ipse Scriptor illud *non festinare* de vera statione explicat? Sic quoque vix dici potest, Josuam amplum locum pro statione Solis definivisse, cum dixit: *Sol sta in Gibeon, & Luna in valle Ajalon.* Mens potius ejus fuit, ut Sol & Luna in locis, in quibus apparuerunt, subsisterent. Et licet hoc loco Josua absolute non dixerit, Sol & Luna stare, quod R. urget; dixit tamen illud Habacuk Cap. III, II. *Sol & Luna stetit in habitaculo suo.* Solem itaque prout in Gibeon, & Luna prout in valle Ajalon apparuerunt, merito etiam in iisdem locis in oculis Israelitarum stetit dicendi erunt. Alias rationes opponit *Abarbanel* Ralbago in Comment. ad h. l. fol. 23. a. b.

§. XI.

Aliam methodum explicandi nostram Solis Stationem invenit *Peirerius*, quam in *Systemate Theologico* ex hypothese *Præadamitarum* Lib. IV. Cap. V. p. 215. his verbis proposuit: *Nemo est, quin primo hæc legens, asseveret Solem ipsum stetit in cælo. Verum, si quis attentius vim miraculi expendat, & miraculum ipsum intra fines suos contineat, facile deprehendet, lumen & fulgorem solis, non solem ipsum hoc loco intelligendum esse: sicut in miraculo Ezechie demonstratum est. Auctoritatem & confidentiam conjecturæ adjecit, quod scriptum est. Solem stetit in medio cæli. Sol enim occiduus cælo præcipitabat, quando illum Josue stare jussit. Neque Sol stare tunc poterat in medio cæli, in quo non erat. Distat enim occasus toto cæli quadrante, a medio cæli. Accipiendum ergo ita est miraculum hoc: ut cum Sol ipse revera occumberet, neque cessaret interea cælestis & naturalis rerum ordo: fulgor Solis, sine sole ipso, & miraculo maximo, superesset in Atmosphæra, vel regione vaporum illa, que civitati Gabaonica, cæli & aeris medio incubabat. Solis vero fulgor, civitatem Gabaonicam, & montem Gabaon verberaret. Ita ut reverberati ex fulgore illo radii jacentes undequaque convalles illustrarent, at enim fusi & fugati Amorrhæi, imminentem illis Josue effugere non possent: que miraculi causa erat. His addit, quod simile quid observasset,*
cum

cum in valle medijs Codurcerum montibus degisset: Unde cæli spatium breve patens, Solem conspicuum, per diei horas circiter sex mensibus æstivis, in valle eadem admitteret. At vero interea Sol, qui mihi temporius occiderat, per hiatus & intervalla montium, excelsum & oppositum valli montem feriebat: quo fulgore vallis tota accendebatur; donec Sol sub horizontem ipsam cecidisset. Videbam ergo in monte opposito Solem sine Sole, per plures horas, quod mihi instar miraculi erat. Toties autem subibat miraculi Josue recordatio. Potuisse nempe DEum retinere splendorem Solis, sine Sole in Gabaon: miraculo majore, quo videre mihi datum erat Solem sine Sole, in monte mihi opposito. Hæc ille. Non ergo Solem, sed ejus radios vel parhelium super Gibeon apparuisse existimat adductus Peirerius. Sed miramur, cur tantum Solis, non vero Lunæ Stationem explicuerit. Posito enim sensu, quo vult auctor hic, Solem stetisse; quid quæso de Lunæ statione statuendum erit? Fortasse & illa cum Sole occumbens paraselenen reliquit. Fundamentum, quod invenisse putat, etiam ficulneum est, & falsa Scriptoris sacri interpretatione innixum. Quamvis enim in Vulgata versione v. 13. legatur. Solem stetisse in medio cæli; Philologis tamen notum est, Hebræas voces **בְּחַצֵּי הַשָּׁמַיִם** ex linguæ idiotismo tantum significare in parte cæli vel in celo. **חֲצַיִם** enim notat divisit, LXX. διαγίω, διαγίω, quod ex Kircheri Concordantiis constat. Hoc sensu legitur vox Jud. IX, 43. Tulit itaque populum **בְּחַצַּיִם** & partitus est in tria capita. Inde **חֲצַיִם** est pars, portio. Consentit Bochart. Part. II. Hieroz. in indice. Idem vidit Jac. Guffetius Commentario linguæ Ebraicæ p. 279. Usus frequentissimus est, non ponit, medietates accurate pares, modo totum dividatur in partes duas, nec in plures. Quis enim propter vocem **חֲצַיִם** affirmat, præcise media nocte Samsonem egressum Gaza Jud. 16, 3. aut Rutham venisse ad Booz, Ruth. 3, 8. sic de dimidia tribus Manasse, de dimidijs barbis rasis, de dimidio ligno in ignem jacto, altero in idolum formato. Si itaque Scriptor meridianum significare voluisset **בְּצַהַרֵּי**

in meridie dixisset. Hinc etiam Cornelii a Lapide & Abarbanelis cadit ad hunc locum opinio, qua per dimidium cœli, hæmisphærium intelligit, quod dimidium est respectu hæmisphærii antipodum. Sed antipodes Scriptoris ætate notos fuisse, jure dubitatur. Sensus itaque hic est, Solem in parte cœli, in qua Josuæ populoque visus est, stetisse. Sic enim interpretatur verba propheta Habac. cap. III. n. *Sol stetit in habitaculo suo.* Si enim Sol verus occidisset, & alius in medio cœli apparuisset, Scriptor id non reticuisset. Sed cum Solem, quem occidentem vidit populus, Josua allocutus sit, dicens: *Sol quiesce in Gibeon & Luna in valle Ajalon:* non licet nobis alium Solem fingere, qui steterit, maxime quod annectatur, *quievisse Solem & Lunam.* Quid enim obstat, quo minus, stationem de eodem Sole intelligamus, quem Josua allocutus est. Et quod maximum, nullus parhelius diem longiorem reddit, neque radii in nube repercussi, secedente Sole diutius permanent. In nostro autem loco Scriptor dicit, quod dies ille reliquis omnibus longior fuerit. Tandem hæc Peirerii explicatio, expresse Scriptoris verbis contradicit. Hic enim inquit: *Solem, quem Josua allocutus est, non festinasse occidere.* Peirerius contra asserit; *Solem revera occubuisse* Figmentum ergo est, verbis Scriptoris contrarium, non ex illis profluens, sed iisdem illatum, quodque ipsa verba uno intuitu inspecta refellunt. Similia sunt, quæ Spinoza de hoc miraculo sentire professus est Cap. II. p. 22. *Malo igitur aperte dicere, inquit, Josuam illius lucis causam veram ignoravisse, eumque omnemque turbam, quæ aderat putavisse, Solem motu diurno circa terram moveri, & illo die aliquamdiu stetisse, idque causam diuturnioris illius lucis credidisse, nec ad id attendisse, quod ex nimia glacie, que tum temporis in regione aeris erat, vide Josuæ Cap. 10. v. n. refractio solito major oriri potuerit, vel aliud quid simile, quod jam non inquirimus. vid. quoque Cap. VI. p. 78.* Hoc sensu, Josua omnesque Israelitæ, qui 40. annos in campis habitaverant, & cœlum

coelum aspexerant, multo simpliciores fuerunt nostris rusticis gregumque pastoribus, hi enim parhelia a vero sole facile distinguunt, quæ Israelitæ non distinxissent. Fatemur equidem, Josuæ X. II. mentionem fieri tempestatis hostibus immisiæ; sed ex eo non sequitur, Solem in occidente statim effecisse parhelium, & Lunam in oriente paraselenen. Si duo soles visi referrentur, speciem haberent verba Spinozæ. Dicis, verum solem occubuisse relicto parhelio. Quæro, utrum Luna orientalis quoque occubuerit relicta paraselene? Porro inſto, poteſtne parhelius *circiter die integro* ſubſiſtere, uti Scriptor refert? Fatuusne fuit Joſua cumque eo omnes Iſraelitæ, ut exiguam parhelii ſtationem pro integro die haberint? Malumus cum Jeſaiâ & Habacuco hoc miraculum admirari, quam ad Spinozæ nodos indecoros ſaltare.

§. XII.

Cl. Clericus hæc verba illustraturus, Commentario ad h. l. p. 23. 24. cum ratione non potuit hoc miraculum componere, quare alium modum quæſivit, quo illud explicaret: *Præterea, inquit, non eſt ſimile vero ob rem tantillam, qualis fuit cædis aliquot Cananaorum, & quidem eo die, potius quam poſtridie, terra motum diurnum, aut, ſi maris, Solis, interruptum fuiſſe. Non ſolet Deus, ut ſic loquar, ſic prodigus eſſe miraculorum, ut naturæ ordinem, in tam inſigni Univerſitatis parte levi de cauſa, perturbet. Denique videntur hæc deſumpta ex libro poetico, qui in ſequentibus verbis laudatur, ut mox oſtendemus. Eſt autem moris poetarum hyperbolicis locutionibus res ſublimius deſcribere. Voluit fortasſe ſcriptor Libri Reſti indicare, non ſine divina providentia loca, in quibus cædebantur Chanaanæi, diutius, quaſi Solis & Lune luce, fuiſſe illustrata. Viſam enim eſſe ſolem Gababone ſpectatum diutius ſupra horizontem, quam ſolebat: nec Lunam in Ajalonis valle, perſequentibus Chanaanæos Iſraelitis, tam cito occidere viſam. Quod fieri potuit, inſolitæ Refractionibus; quibus, ut notum eſt, Sol vobis ſupra horizontem eſſe videtur, cum nondum ortus ſit, & jam occiderit; idemque, in Laponia, oculis non occidit, ſoliſtialibus diebus, licet revera horizontem ſubeat. Eieri etiam hoc potuit, extraordinario quodam lumine, quod illic ſpeci-*